

Beküldte mosz - 2021, május 7 - 13:57

Csak a világháborúk és az '56-os forradalom állította a mostani járványidőszakhoz mérhető kihívás elé az Országos Mentőszolgálatot – mondta a növekedés.hu-nak adott interjúban a főigazgató. Csató Gábor arról is beszélt, hogy az OMSZ csak az elmúlt több mint egy évben 12 millió pár gumikesztyűt, félmillió védőruhát és 3,5 millió maszkot használt fel.

A mentők a kezdetektől, tavaly január óta részt vesznek a járvány elleni védekezésben. Még kívülről is szinte elviselhetetlennek tűnt az a munkamennyiség, ami az egészségügyre és azon belül a mentőszolgálatra zúdult. Hogyan élték ezt meg önök belülről?

Az elmúlt 134 évben az Országos Mentőszolgálat két világháborúban és egy forradalomban is bizonyított, de talán nem tűnik túlzásnak, ha azt mondom: olyan terheléssel, ami elé ez a világjárvány állított minket, még soha nem kellett megbirkóznunk. Tavaly év elején még csak a határelőőrzésben segítettünk, ezt követte a Covid-19-gyanús betegek és kontaktjaik karanténba szállítása, majd elkezdünk segédkezni a mintavételezésben, és a járvány előre haladtával sajnos egyre többeket kellett kórházba szállítani. Mindez pedig egyre komolyabb szervezésbeli kihívást is jelentett, csakhogy a mentőszolgálat alapvetően egy logisztikai szervezet, ez pedig óriási előnyt jelent egy ilyen helyzetben.

Az Országos Mentőszolgálattal szemben alapvető elvárás, hogy a lehető leggyorsabban érkezzen a bajbajutottakhoz. Ennek mennyire tudtak megfelelni egy világjárvány közepén? Került-e hátrányba „normál” beteg emiatt?

Nem, és ezt az is bizonyítja, hogy 2020-ban a nagy terhelés ellenére sem tört meg a kikerzési idő csökkenésének a trendje: bár 2015-höz képest az életmentési feladatszámunk közel 20 százalékkal nőtt, a gyors helyszínre érkezés arányán itt tavaly is sikerült 2 százalékot javítani.

Ezt úgy tudtuk elérni, hogy a többletfeladatokhoz többletkapacitásokat rendeltünk, és leválasztottuk a Covid-ellátással kapcsolatos teendőinket a normál mentési feladatokról. A nemzetközi szakmai kapcsolataim ebben sokat segítettek: az olasz kollégák, akik a világjárvány első hullámában iszonyú terhelést kaptak, már a kezdetekkor javasolták, hogy hozzunk létre a mentőállomásoktól független speciális „vörös” vagy mentesítő zónákat. Innen mennek ki és ide érkeznek a kizárólag a koronavírus-fertőzéssel összefüggő feladatokat ellátó autók, amelyeket itt fertőtlenítenek, itt öltöznek át, veszik fel a védőruhát a bajtársak, illetve kapják meg mintavételhez szükséges eszközöket.

Mint egy párhuzamos mentősuniverzum.

Úgy is fogalmazhatnánk, kinövesztettünk magunkból, magunk mellett egy másik mentőszolgálatot, ahol csúcsidőben ugyanannyi egységet mozgatunk, mint amennyi egyébként a mentésben van: több mint ezer ember vesz részt napi 3000-4000 mentési feladatban, és végez el akár több mint 20 ezer tesztet. A mintavételeket egy körülbelül 100 fős call center segíti, önkéntesekkel, vöröskeresztesekkel, medikusokkal, és a betegszállító cégek is beszálltak a tesztelésbe.

2020 júniusára kijelöltünk statikus mintavételi pontokat is, döntően a mentesítő zónák mellett, ahová az enyhe tünetekkel rendelkező vagy csak Covid-gyanús betegek be tudtak menni. Csúcsidőben 100 ilyen helyet működtettünk, szerencsére most már nagyjából csak fele ennyire van szükség, és az igényekhez mérten tudjuk növelni vagy csökkenteni a számukat.

Hol és mennyi vörös zónát alakították ki?

Ebben is megmutatkozott a társadalmi összefogás. Számtalan társszervezet, önkormányzat ajánlotta fel nekünk a nem használt területeit, ingatlanjait. A Nemzeti Népegészségügyi Központ 6 szűrőbuszát pedig olyan helyekre irányítottuk, ahová saját autóval el tudnak menni azok, akiknél a tesztet a háziorvos megrendelte. Nekik a mintavételhez ki sem kellett szállni az autójukból. A járvány csúcspontján mindemellett 400 mobil mintavételi egységet is beállítottunk, ezekkel a Belügyminisztérium által felajánlott gépjárművekkel medikusok mentek ki mintát venni, az autókat pedig a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem hallgatói vezették.

Összesen mennyi tesztet végeztek a különféle egységeik tavaly március óta?

Több mint 1 millió 233 ezer mintát vettünk le. Volt olyan nap, amikor az összes Covid-teszt felét az OMSZ végezte el, ami több mint 20 ezer tesztet jelent az ország legkülönbözőbb pontjain.

Ez nem ment volna, ha nem hajtunk végre egy komoly informatikai fejlesztést, nem digitalizáljuk a teljes folyamatot, amivel nem csak gyorsabbá, de átláthatóvá, visszakövethetővé tettük, megfelelve a legmagasabb szintű megbízhatósági és minőségirányítási szempontoknak.

Vagyis már nem egy papír alapú kérelmet töltenek ki kézzel a háziorvosok, amit aztán beszkennek, és e-mailben beküldenek önköz?

Az elején ez valóban így volt, egy idő után azonban kezelhetetlenné vált az óriási e-mailforgalom és tárhelyigény, hiszen mindent archiválni kellett, a kézírás ráadásul nem mindig volt olvasható, és nem is volt minden kitöltve, így érthetően sok volt a panasz, hogy a beteghez nem érkezik meg vagy csak késedelemmel a mintavételi egység. Ezért létrehoztunk egy zárt online felületet, ahol a háziorvosnak csak regisztrálnia kell magát és a körzetét, majd egy elektronikus formanyomtatványt kitöltve be tudja küldeni a megrendeléseit. Vannak kötelezően kitöltendő mezők, így nem hiányozhatnak adatok, és nem merülhet fel az sem, hogy olvashatatlan az igénylőlap. A rendszer fejlesztése tovább zajlott, egy üzleti algoritmus logisztikai körökre osztja és láncba rendezi a beérkező megrendeléseket, az SMS-szerverünk pedig, amit még az Életmentő mobiltelefonos applikáció kapcsán hoztunk létre, üzenetet küld az érintett páciensnek a mintavételi egység várható kiérkezéséről.

Ez már egészen 21. századnak hangzik.

És ez még nem minden! A mintavételi egységek egy applikáción keresztül csatlakozni tudnak a rendszerhez, azonnal látják, kihez, mikor és pontosan hová kell menniük, a telefon GPS-rendszerét használva könnyen odatalálnak, és amikor megérkeznek, azonnal időbélyeggel látják el az adott feladatot. Az applikáción keresztül online visszajelzést küldenek a gyorsított eredményéről, illetve jelzik, ha az negatív, és ezért PCR-t is végeznek. A mintavételi kémcsőre felragasztanak egy vonalkódot, amit a mobiltelefon kamerájával leolvasnak, és az applikációban az adott beteghez rendelnek. A nap végén az egész automatikusan felkerül az Elektronikus Egészségügyi Szolgáltatási Térbe, a Nemzeti Népegészségügyi Központ járványügyi rendszerébe, így a háziorvos, a beteg és a járványügyi hatóság is értesül a mintavételről és az eredményről.

Mennyire lehetett ezzel a technológiai váltással lerövidíteni a tesztelési időt?

El tudtunk jutni odáig, hogy komolyabb problémák és panaszok nélkül 24, legkésőbb 48 órán belül el tudjuk végezni a mintavételt. De szeretném felhívni a figyelmet arra, hogy az, hogy a mintavételi egység házhoz megy, ráadásul ingyenesen, nagyon kevés helyen van a világban. Ez egy kényelmi szolgáltatás.

Az SMS-szerverünk időközben egy másik feladatkörben is debütált: az oltásokra is ennek segítségével értesítjük ki ma már azokat, akik regisztráltak vakcinára, és akiknek az adatait egy zárt láncon keresztül a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő megküldi nekünk. Az SMS-értesítés napjainkban a leghatékonyabb elérési mód, egy óra alatt 20 ezer embert tudunk megszólítani, olyanokat is, akik nem használnak internetet. Az elmúlt hetekben milliós nagyságrendben küldtünk ki SMS-eket.

Mennyi egyéb, de még ugyancsak a Covid-dal összefüggő feladatuk volt az elmúlt több mint egy évben?

A járvány csúcspontján napi 1500 Covid-esetünk volt, ami azt jelenti, hogy csak a járvánnyal kapcsolatos feladatok miatt eddig már több mint 4,5 millió kilométert mentünk, nagyjából 155 ezer gyanús vagy igazoltan fertőzött beteget vittünk kórházba. Mindeközben több mint 12 millió pár gumikesztyűt, több mint félmillió védőruhát, 3,5 millió maszkot használtunk el, több száz embert és autót mozgatva. Mindez pedig csak úgy volt lehetséges, hogy a munkaerő- és az anyaggazdálkodás mögött is egy erős logisztikai bázis áll, nagyon komoly informatikára támaszkodva.

Mekkora plusz kiadást jelentett ez, és miből fedezték?

A tavalyi évben több mint 3 milliárdot költöttünk a Covid elleni védekezésre, ennek jelentős része a túlóradíj, valamint a védőfelszerelés. A költségeket a járvány elleni védekezés keretéből az operatív törzs fedezte, amelynek a munkájában magam is személyesen részt veszek a kezdetektől.

Ha már túlórák: kötelező volt részt venni a fertőzöttekkel kapcsolatos munkában, vagy kimaradhatott, aki nem akart?

Aki az Országos Mentőszolgálathoz jön dolgozni, tisztában van azzal, hogy a hétköznapi munkája során is bármikor találkozhat fertőző beteggel, ezért ez a helyzet ilyen értelemben nem, csak a járvány miatt volt speciális. Mivel azonban önként vállalt túlmunkáról beszélünk, természetesen azt, aki maradt inkább a hagyományos mentőfeladatoknál, nem osztottuk be Covid-ellátásba.

Az Országos Mentőszolgálat állományából hány ember fertőződött meg, voltak-e halálesetek?

A fertőzöttek számát természetesen naponta mérjük, az elmúlt másfél évben a legnagyobb megbetegedési arány 2,5 százalék volt az állományunkban. Ők, és azok a bajtársaink, akiket végül elveszítettünk, nem feltétlenül szolgálatelljesítés közben fertőzöttek meg, de sajnos nem tudtak megküzdeni a betegséggel. Mióta rendelkezésre állnak a védőoltások, radikálisan csökkent a fertőzések száma.

Mivel a kezdetektől biztosítva volt minden védőfelszerelés, kis eséllyel kapták el bajtársaink munka közben a fertőzést. Ennek ellenére minden esetben 100 százalékos táppénzt fizetünk.

A mentőszolgálatot segítő önkéntesek, egyetemisták is kaptak valamilyen díjazást?

A hallgatók ösztöndíj fejében dolgoznak velünk, kapnak háromszori étkezést és szállást is biztosítunk nekik a különböző szállodákkal meglévő szerződéseink alapján. Sok fiatalal beszélgettem, és nagyon jó volt hallani, hogy vannak, akik már fél éve segítenek nekünk, és nem a pénzért, hanem, hogy elmondhassák: tevékenyen részt vettek a járvány elleni küzdelemben. Óriási segítséget nyújtanak, hatalmas terhet vesznek le a vállunkról a mintavételeknél a vöröskeresztesek és az egyetemisták. Nem tudjuk eléggé megköszönni a munkájukat, ezért is döntöttünk úgy, hogy A magyar mentésügyért emlékérmét 2021-ben a Hallgatói Önkormányzatok Országos Szövetségének és a Magyar Vöröskeresztnek adományozzuk.

Forrás: novekedes.hu

Like

- [up](#)
48%
- [down](#)
52%
- A hozzászóláshoz [be kell jelentkezni](#)
- **Print**
- 2236 olvasás